

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnia huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

IV. S. Biblia Legere an cuius sit licitum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

ris comminiscantur Nouatores. AD
III. paruuli dicuntur humiles doctique;
non tumidi Rabini, captiuare nolentes
intellectum in obsequium fidei.

Q VÆ S T I O I V.

*Controuersiarum fidei quis Iudex summus
in terris?*

LUTHERANI & CALVINIANI volunt
Iudicem solum esse Sp. Sanctum in Scri-
pturis loquentem.

Sic LUTHERVS in præfata sc̄ript. art. 175. Capite hoc
Evangelium; Quia neque Papa, neque Concilij, neque
ulli hominum commissione est, Et constitutus & concludat,
quid sit fides. Ideo debo dicere; Papa, tu conclusisti cum
Concilio, nunc habeo ego iudicium, ac acceptare queam,
nec ne. Quia non stabis pro me, quando debo mori. Et
fa fam de doctrinam nem o iudicare petebis, nisi spiritus ho-
mo. Ideo res est insana, quod Concilia concludere vol-
lunt, quicquid adendum, eum saepe nullus vir sibi, qui di-
uinum Sp. vel modicum olficerit. MELANCHLT. in
Locis c. de Ecclesia Cum de Scriptura sententia dissen-
sio oritur; runc ipsum verbum Dei est Iudex; & accedit
Confessio vera Ecclesia i. e. paucorum ait, cum Verbo
Dei consentientium. Sic & Brentius in Confes. Wit-
temb. Ad quemque priuatum pertinet, de doctrina re-
ligionis iudicare.

CALVINVS Inst. 4. c. 9. §. 8. 12. 13. etiam
Generalium Conc. & S. Patrum Iudicem
facit quemque priuatum.

SVADENT istis 1. Isa. 54. Dabo omnes fili-
os tuos doctos à Domino. 2. Ierm. 3. Dabo le-
gem meam in cordibus eorum. &c. Omnes enim
scient me. 3. Math. 23. Vnu est omnium Ma-
gister vester Christus. 4. Iohan. 5. Ego testi-
monium ab hominibus non accipio. 5. Iohan. 7.
Si quis voluerit voluntatem eius facere, qui mi-
sit me, agnoscat de Doctrina mea, utrum ex Deo
sit. 6. Iohan. 10. Oves meæ vocem meam au-
diunt. 7. Spiritalis autem, 1. Cor. 2. diu-
dicat omnia; & ipse à nemine iudicatur. 8. O-
mnia probate, 1. Thess. 5. quod bonum est, te-
nete. 9. Non necesse habetis, ut aliquis doceat
vos, 1. Iohan. 2. Sed Unctio docet vos de omni-
bus. 10. Ephes. 2. Estis Cives Sanctorum, &
dom. Dei, superedificati supra Fundamentum
Apost. & Proph. 11. Alioquin Papas foret su-
pra Scripturam; hæcque ab eo robur acci-

peret. 12. Fides nostra si penderet ab iudicio
Ecclesiæ, nimium debilitatiter fundamen-
to, &c.

A V T O R. Cùm eo Spiritu Sancto,
quo inspirati, locuti sunt Sancti. 2. Pet. 1. fit
interpretanda Scriptura; isque omnino
infallibiliter assistat Papæ & Concilio,
seu Ecclesiæ: idem idcirco Papacum eâ-
dem summus Scripturæ Interpres, Iu-
dexque est controuersiarum: juxta Conca-
Trid. Seſſ. 4.

I. Quia sic Scriptura Vetus ac Noua
in meo Antichristo. p. 1. q. 1. Et Exod. 18.
Moyses sedet Iraëliticæ Caput Ecclesiæ
Iudexque dubiorum circa legem exor-
torum decernebat; non ad priuatum
spiritum remittebat: Inferiores quoque
Iudices causarum minorum maiora ad
vnum eum negotia referebant. Fuit au-
tem Moyses Iudex, & Pontifex, Sacer-
dote Aarone maior, extraordinarius su-
pra ordinarium, vereque Sacerdos, Psal.
98. Exod. 28. 29. Deut. 17. Si ambiguum
apud te, &c. venies ad Sacerdotem & Iudicē,
qui fuerit; indicabuntque tibi iudicij verita-
tem. Sequerisque sententiam. Quia au-
tem superbierit, nolens obedire Sacerdotis
imperio; morietur.

Hic incepit cum Brentio: 1. Esse
præceptum conditionatum: 2. Re-
mitti ad politicum Iudicem; 3. Idque
in causis politicis: AT ibi absolute ju-
betur, pro Sacerdote summo, in causis
religionis ac Legis: Liquet è textu cui
vim faciunt Nouatores ex causæ bonæ
desperatione.

II. Sic praxis Ecclesiæ; quæ omnes
omnium retrò sæculorum nouatrices
controuersiarum quæstionum hæreses
per Papas, Conciliaque, condemnauit,
fusſu.

sustulit. 1. *Saculo*. Act. 15. Ceremoniis iudaicis antiquandis, contra Iudai-
zantes. 2. *Saculo*. De Paschate cele-
brando, contra Quartodecimanos. 3.
Saculo. De non rebaptizandis hæreticis,
& de absoluendis post Baptismum la-
psis, contra Nouatianos. 4. *Saculo*.
De homousia, cōtra Arium in Niceno.
5. *Saculo*. In Ephesino, contra Nesto-
rium, in Chalcedonensi Conc. contra
Eutychetem. 6. *Saculo*, in Synodo V.
contra plures. 7. *Saculo*. In Synodo
VI. contra Monotelitas. 8. *Saculo*. In
Synodo VII. contra Iconomachos. 9.
Saculo. In Synodo IX. contra alias hæ-
reses. 10. *Saculo*. Schisma Græcorum.
11. *Saculo*. In Vercellensi Conc. & Ro-
mano, contra Berengarium. 12. *Saculo*.
in Rhemensi, contra Abailardum. 13.
Saculo. In Constant. contra loachimum.
14. *Saculo*. In Vienn. contra Begaodos.
15. *Saculo*. In Constant. contra Wickleff
& Husl. 16. *Saculo*. In Trident. contra
Luther. Calv. Cinglianos, &c.

Eundem prorsus ad modum in Veteri Testamento, idem sacrum summumque judicium, Legem concernens, Pontificium fuit atque Sacerdotale. Exod. 18.
& 20. Eccl. 12. Malach. 2. Paral. 19. &c.

III. Accedit vñanimis S. Patrū, ac Im-
peratorū consensu apud Bell. l. 3. de Verbo
Dei 6. 7. 8. ita decernētiū teneri oportere.

IV. R A T I O item pugnat invicta
per sufficientem Inductionem. Quia
sicut in Repub. humana, ex Lege natu-
rali, controversiae ad Iudicem deponuntur:
ita potius in Lege sacra apud Iudicē
sacrum: Atqui hic ipsa esse nequit S.
Scriptura; non priuatus spiritus; nec sæ-
cularis Potestas: Ergo supremus Eccle-
sia Pastor.

1. Non Scriptura s. Quia, vt Lex &
Iudex sunt distincta; sic & Scriptura &
Iudex. Atque tametsi Scripturæ per
collationem Scripturarum conciliari
queant; non tamen id sine Iudice: ne lis
ex lite nascatur & necatur, citra finem
modumque: Ceu patet in isto: *Hoc est
Corpus meum*. Vide Staplet. in c. 13. Act.

2. Non Priuatus spiritus cuiusque: vt
doceo in Mendace Antipapistapar. 1. q. 1. nn.
6. Et in Antichristo p. 1. q. 1. Adde, Si in di-
uinis sufficeret ad dirimendas quæstio-
nes Priuatus cuiusque spiritus; & in hu-
manis quoque Legibus interpretandis
sat foret cuiusque lumen naturale; vt
cum quali sunt sanctæ: At hīc coactiuā
opus est authoritate. Quid, quod olim
quoque plures Priuatum spiritum ia-
ctitarint; & falsi tamen prophetæ fue-
runt? 2. Paral. 18.

3. Non potestas secularis esse Iudex po-
test: Quia hic nequit excedere suam vir-
tutem dictaminis naturalis. Vide
Bellar. l. 3. De Verbo Dei, c. 9. 10.

Ergo Papav. vel Solus, vel cum Eccle-
sia, legitimus est Iudex sacer Controuer-
siarum. Plura infrā par. 2. quæst. 17. 18. &c.

D I C O A D I. A Domino scilicet Christo; non à priuato spiritu. Vel: Non quòd
omnes sint omnia diuinitus intellectu-
ri; sed futuros tales, vt corde credant,
quod aure audierint, mouente eos spiritu
Dei. Sic Augustinus. AD. II. Legem,
id est Augustino, gratiam Fidei per cari-
tatem operantis.

A D II. Ibi arguit ambitionem Ma-
gisterij; non ipsum Officium.

A D III. Ego non &c. propter me: at
propter alios tamen accepit à Ioanne,
i. Ioan. 15. Vostēsimonium perhibebitis.

B 2 I. Act.

I. Actor. *Eritis mihi testes. &c.*

AD V. Docet bonos carere impedimento vitiorum; ob quæ improbi nec per se, nec per alios intelligere possint.

AD VI. Id est, ait S. Aug. Prædestinati audiunt ante mortem vocem Dei. Neque ibi sit sermo de intelligentia Scripturæ.

AD VII. Cùm certi non simus certitudine fidei, qui verè sunt Spirituales: Cùm etiam hi non semper illuminentur, quin quædam aliquando nesciant: idcirco non ad eos pertinere potest definituum & ultimum judicium fidei. Qui tamen judicet omnia, eum esse spiritalem necesse est, id est, regi à Deo spiritu.

AD VIII. *Omnia; non Omnes:* ideò soli Pontifices judicant omnia, sc. dubia. Nam de definitis in Conc. Ieroſol. Paulus non ait, probate; sed, *Aet. 15.* præcipiebat feruari.

AD IX. Loquitur, non de omni diuinorum cognitione; alioquin hic frustra doceret eos quædam: sed de sola accepta doctrina, quam ab Apostolis cooperante gratia Dei cōdidicerant: At vero de nondum accepta docet vñctio.

AD X. Verbum Dei, per Apostolos & Prophetas ministratū, est Fūdamentū primum: at secundarium quoque est Ecclesiæ testificatio; cuius Lapis Angularis Christus: huius veritati primæ ruelanti Principiō per se; nunc ut **SIC** scil. per Ecclesiam testantem & docentem, adhæremus.

AD XI. Iudicare de Scriptura æquiuocum est: sc. 1. Verum ea, an falso doceat: 2. Quæ illius sit interpretatio; quæque sit ipsa verè Canonica, aut apo-

crypha. Hoc secundo modo; non illo, iudicat Papavēl Ecclesia Scripturam: nam illo priore modo foret supra Scripturam.

AD XII. Pendet à Verbo ipſi⁹ Sancti Spiritus afflentis Ecclesiæ vique ad consummationem. Plura infrā part. 2. quest. 15.

Q V A E S T I O V.

Quatenus Verbo Tradito standum, vel abstinendum?

LVTHERO-CALVINISTICA concordia ab nobis discors est in tribus. I. In Scripturis omnia contineri pertendunt ad Fidem & Mores necessaria: ac proinde non opus villo Verbo Non Scripto. Ita **LUTHERVS** in Gal. 1. *Nec alias doctrinam in Ecclesiā tradi & audiri decet, quam purum Dei Verbum; Doctores, vel auditores aly cum sua doctrina anathema sunt.* Brentius in prologo cap. de Trad. *Nulla traditio contra, vel præter testimonia Scriptura, pro dogmate necessaria ad salutem est.* **CALVINVS** Inst. 4. c. 8. §. 8. *Est hoc firmum axioma: Non aliud habendum esse Dei Verbum, cui detur in Ecclesia locus, quam quod Lege primum, & prophetis; deinde & Apostolicis Scriptis continetur.* Sic communis similiūm.

II. Apostolos quædam, præter Scripturam, instituisse ad Ritus & Ordinem pertinentia; at minimè necessaria, minus præcepta, sed libera: *Quæ ad fidem, Moresque necessaria fuerant, Scriptis comprehendisse.* Ita Kemnitius **LUTHERANVS**, ubi agit de scripto genere Traditionum. Et **CALVINVS** Inst. lib. 4. c. 10. §. 20. *idem.*

III. Kemnitius ibid, *Nullus certus & firmis documentis probari potest, Quis sine Ritus ab Apostolis traditi: qui etiam ex Scriptura ostendi non possunt.*

SVADENT triplici genere Scripturarum. 1. Quibus jubetur nil ad di Verbo Dei opponere. Ut Deut. 4. *Non additis ad Verbum, quod*